

**Dissertatio medica inauguralis, de pleuritide ... / Eruditorum examini
submittit Henricus Bernardus Terbeek van Coesfelt.**

Contributors

Terbeek van Coesfelt, Henricus Bernardus.
Alberti, Joannes, 1698-1762.

Publication/Creation

Lugduni Batavorum : Apud Georgium Wishoff, 1748.

Persistent URL

<https://wellcomecollection.org/works/hxkfy39m>

License and attribution

This work has been identified as being free of known restrictions under copyright law, including all related and neighbouring rights and is being made available under the Creative Commons, Public Domain Mark.

You can copy, modify, distribute and perform the work, even for commercial purposes, without asking permission.

Wellcome Collection
183 Euston Road
London NW1 2BE UK
T +44 (0)20 7611 8722
E library@wellcomecollection.org
<https://wellcomecollection.org>

DISSERTATIO MEDICA
INAUGURALIS,
DE
PLEURITIDE

QUAM
ANNUENTE DEO TER OPT. MAX.

Ex Auctoritate Magnifici Rectoris,

D. JOHANNIS ALBERTI,

S. S. THEOLOGIÆ DOCTORIS, EJUSDEMQUE FACUL-
TATIS IN ACADEMIÆ LUGDUNO BATAVA,
PROFESSORIS ORDINARII,

NEC NON

Amplissimi SENATUS ACADEMICI Consensu,

& Nobilissimæ FACULTATIS MEDICÆ Decreto,

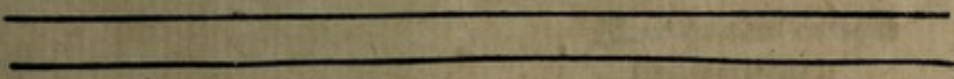
PRO GRADU DOCTORATUS,

Summisque in MEDICINA Honoribus, & Privilegiis,
ritè ac legitime consequendis,

Eruditorum examini submittit

HENRICUS BERNARDUS TERBEEK
VAN COESFELT, Haga Batavus.

Ad diem 2 Aprilis 1748. Hora locoque solitis.

LUGDUNI BATAVORUM,
Apud GEORGIUM WISHOFF, 1748.

DISSERTATIO MEDICA

IN AURICULIS

D. B.

RELE URIBIDE

QUAM

AV. M. B. D. I. O. P. I. M. A. X.

AV. M. B. D. I. O. P. I. M. A. X.

BOSSANNING ALBERTUS

PRÆCEPTORIBUS

IN P. H. O. N.

AV. M. B. D. I. O. P. I. M. A. X.

AV. M. B. D. I. O. P. I. M. A. X.

AV. M. B. D. I. O. P. I. M. A. X.

AV. M. B. D. I. O. P. I. M. A. X.

AV. M. B. D. I. O. P. I. M. A. X.

AV. M. B. D. I. O. P. I. M. A. X.

AV. M. B. D. I. O. P. I. M. A. X.

AV. M. B. D. I. O. P. I. M. A. X.

AV. M. B. D. I. O. P. I. M. A. X.

AV. M. B. D. I. O. P. I. M. A. X.

DEO
PATRIAE
PARENTI
CONSANGUINEIS
PRAECEPTORIBUS
ATQUE
AMICIS.

*Hanc qualem cumque
Dissertationem,*

Inscribit AUCTOR.

D E O

P A T R I A E

D E P A R T E N T I S

C O N S A N G U I N E I S

P R A E C E P T O R I B U S

P L E U R I T I D E

A T Q U E

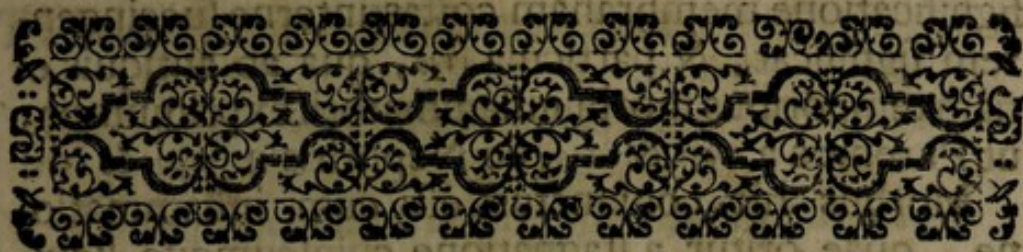
C A P I T U L U M

Non proinde compit

Distinctione

Alibi Victor

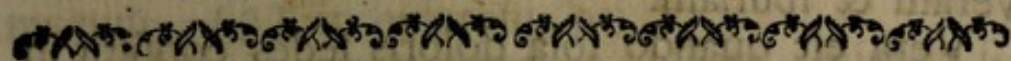

DISSERTATIO MEDICA

INAUGURALIS.

DE

PLEURITIDE.

CAPUT PRIMUM.

De Etymologia Vocis, Defenitione & Differentiis.

nter varios morbos inflammato-
rios, quibus Corpus humanum
affligitur, ut meo satisfacerem
muneri, haud incongruum pu-
tavi, me paucis verbis explica-
re Pleuritidem.

Nominis hujus Etymologia de-
rivari videtur a graeca voce πλεύρα, quae latina
signi-

significatione membranam costas interne succingentem significat, & particula *ITIS*, qua ab antiquis etiam temporibus morbi inflammatorii exprimuntur, ut Phrenitis a *φρέν* & *ίτις*, sic Nephritis a *νεφρός* & *ίτις*.

Morbus hic conjunctus est cum inflammatione, quae oritur a stagnatione cujuscumque liquidi arteriosi, & impetu reliqui humoris ad tergo moti in vasis membranae pleurae, vel musculorum, intercostalium, aliarumque partium vicinarum, cum febre acuta continua, dolore punctorio, qui inspirando valde augetur, expirando minuitur, pulsuque celeri & duro, saepe etiam tussi sicca vehementibus doloribus aegrum affligente.

Absolutis nunc Etymologia vocis, morbique definitione, transeamus ad differentias.

Pleuritis dividitur in duas species, nempe in veram & spuriam.

Vera est quando sola doloris sedes consistit in membrana pleura, in spuria autem dolor non in illa membrana, sed altius in musculis intercostalibus haeret, vel eorum interstitiis.

Alia adhuc divisio est in Idiopaticam vel Symptomaticam.

Idiopatica est, quando hic morbus a se ipso provenit, nec ab alio praegresso dependet.

Symptomatica dicitur, si orta est ab alio morbo antecedenti, vel a materia aliunde ad Pleuram vicinasque partes deducta.

Ad haec Pleuritis alia in dextro, alia in sinistro latere, alia in superiori, alia in inferiori

Thoracis parte sedem suam habet.

ॐ ॐ ॐ ॐ ॐ ॐ ॐ ॐ

CAPUT SECUNDUM.

De Causis.

Ex praegressa in articulo praecedenti definitione patet, Pleuritidis causam primariam esse stagnationem liquidi cujusque arteriosi in vasis pleurae, per quam tunc impeditur liber fluxus & motus sanguinis a corde pulsi, unde calore aucto, inflammatio oritur.

Causae, quae stagnationem hanc producant, in geure sunt variae, nam dividi possunt in tres classes, (1) in vitia vasorum, (2) in vitia humorum, (3) in errorem loci.

1°. Vasa eo modo peccare possunt, quando ita coarctata sunt, ut diameter eorum, per quae liquor fluere debet, sit angustior, quam volumen moleculae transfluxurae requirit: & fluxu sanguinis tunc impedito, certissime nihil aliud nisi obstructio expectanda est.

2°. Humores duplici modo obstructionem producere possunt, nempe qualitate, & quantitate.

Qualitate, quando sanguis ita incrassatur, ut volumen ejus majus sit, quam capacitas vasorum.

Quantitate, quando tanta copia boni sanguinis in corpore est, ut vasa majora majori dilatentur vi, quam ante, unde vasa minima, latera vasorum

forum majorum componentia, comprimuntur, qua de causa tunc obstructio oriri debet.

3°. Per errorem loci intelligimus, quando sanguis ruber venit in vas laterale seriferum.

Talis error loci potest ortum habere.

1°. A plethora, quae latera vasorum sanguiferorum expandendo, simul etiam necessario initia vasorum seriferorum nimis distendit, ita ut ultra naturalem capacitatem pateant, tum multi globuli sanguinei integri & indivisi permanent, qui semel in hac vasorum seriferorum initia ingressi, extricari deinde non possunt, & cum transire nequeant, sistuntur, sicque obstructionem pariunt.

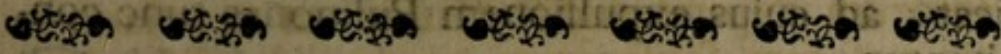
2°. A motu nimio inordinato diuque continuato, quia tunc vasa sanguifera eodem temporis spatio majorem copiam sanguinis transmittere debent, ac consueverant, unde necessario eandem ac in plethora dilatationem patiuntur, tam vasa sanguifera, quam serifera idemque nascitur morbus, ut facile intelligitur ex praegressis.

3°. A laxatione vasorum, unde fit ut Leucophlegmatici & Hydropici homines laxissimae & admodum debilis structurae, circa quaedam loca, sique etiam aliquando ad pluram inflammatione afficiantur.

Visis nunc causis generalibus internis, oportet ut externas examinemus, quae ad Pleuritidem excitandam ansam dare possunt.

Inter causas externas enumerantur, (1) magna & subita refrigeratio corporis, praesertim Thoracis

racis antea aestuantis, (2) potus frigidus corpore calefacto, (3) vigiliae nimiae, (4) variae excretiones impeditae, quemadmodum perspiratio sanctoriana, Haemorrhagia fluxus Haemorrhoidum, mensium, & similia.

CAPUT TERTIUM.

De Signis Diagnosticis.

Signa Diagnostica hauriuntur.

- (1) Ex dolore lateris punctorio.
- (2) Respiratione difficili valde laesa.
- (3) Tussi sicca & dolorifica.
- (4) Febris continua acuta.
- (5) Pusu duro & aliquando inaequali.

Primum itaque signum diagnosticum Pleuritis est lateris dolor punctorius.

Dolor oritur a distractis plurae vasis, quae nervis sensilissimis abundant.

Punctorius fere, ratione partis quae nervea & membranosa est; at nervosae partes, quia sunt exquisitissimi sensus, lancinante dolore, ac si gladio transfrigerentur, solent affici.

Secundum signum est respiratio difficilis, difficultas autem respirandi duplicem agnoscit causam, 1°. impeditam Thoracis, hinc & Pulmonum dilationem. 2°. natam inde sanguinis, in Pulmone,

& arteria pulmonali, accumulationem.
 Tertium signum est tussis sicca & dolorifica haec fit, quia vasa Pulmonis plus justo implentur, sed praecipue si idem in vasculis membranarum Bronchia intus investientium accidat, eamque vel copia, vel calore, vel acrimonia, vel licat, ad ejus expulsionem Pulmones tunc concitantur.

Quartum signum est Febris acuta continua, quae numquam non comitatur Pluritidem: at cur & unde oriatur, haec vix explicari potuit haecenus. Quae enim maximi Viri ea de re scripserunt, neutiquam videntur satisfacere. malim ergo tacite supersedere his, quam vel minus solida recoquere, vel nova periclitari hypothefi.

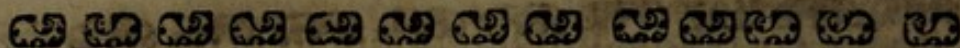
Quintum & postremum signum est pulsus durus & aliquando inaequalis, 1°. durus est ratione inflammationis, quae aucto per validam Febrim sanguinis motu vasa magis implendo & compingendo liquida, perpetuo duritiem pulsus habet comitem.

2°. Inaequalitas nascitur, quando eo usque per dolorem impeditur respiratio, ut sanguis per Pulmonem ad cor sinistrum tandem vix amplius transire possit. hinc enim solitae cordis contractiones, adeoque & arteriarum diastoles perturbari necesse est. unde etiam intelligitur, quare symptoma hoc non semper adfit.

CAPUT QUARTUM.

De Prognosi.

Quid ad prognosin attinet periculofus valde hic morbus est, tum propter respirationem laesam, qua aeger care omnino nequit, tum propter gravia symptomata huic morbo familiaria, & Empyematis metum, si enim non resolvitur, sed in suppurationem transit, plerumque Puris in Thoracis civitatem effusio sequitur, quae vocatur Empyema, quod malum periculosissimum est, ut vix curari possit, porro degerat etiam hic affectus in Gangraenam & Sphacelum absolute lethalem, ad minimum igitur, nisi benigna resolutione feliciter sanetur, subnascitur ulcus, difficillimae vel nullius fere curationis, cui statim fere febris hectica comes aegrum misere exhaurit, ita ut Medicus hic nihil certi promittere, vel quid boni sperare possit, nisi vegeta adhuc juvenus, & robur virium concurrat, in quibus quidem Casibus, (sed revera rarissime) speranda est consolidatio.

CAPUT QUINTUM.

De Exitu.

Antequam ad curationem morbi veniamus, prius quidquam de exitu dicere, non inutile putavi.

Itaque hic morbus exit in sanationem, alios morbos, vel in mortem.

Porro sanatio potest fieri ope naturae vel artis.

Si sanatur auxilio naturae tunc ad finem pervenit per resolutionem, vel per coctionem, & excretionem.

1°. Resolutio est transmutatio materiae stagnantis inflammatoriae in statum naturalem. An Pleuritis ita abitura sit, ex sequentibus signis cognoscere possimus.

- a* Si humores sint blandi, non acres.
- β* Si motus humorum non sit ingens.
- γ* Si calor non vehemens, & febris sit parva.
- δ* Si vasa non nimis contracta, sed modice laxa sint per totum corporis habitum.

ε Si humores sint fluidi non densi, aut crassi si illa signa recensita adsint, possumus sperare, Pleuritidem abituram esse per resolutionem.

2°. Coctione & excretionem sanatur, quando materies ita attenuatur, & elaboratur, ut quae im-

mo-

mobilis antea inhaerebat vasis, nunc transflueret & excerni possit.

Signa coctionis & excretionis sunt sequentia.

A si hæmorrhoides tempore opportuno, & copia debita, humorem aptum effundunt cum levamine.

b Si alvus solvitur, dum febris & dolor minuitur.

c Si sputum magna copia, sine multo molimine, dolorem levans, flavum, album, conspicitur.

d Si urina copia crassa sedimento albo prædita cum doloris levamine redditur, & respiratio facilius evadit, pulsusque non durus sit.

Per hæc signa recensita, possimus concludere, quod materia cocta pervias naturales excernitur.

Si tamen merito dubitamus, an quidem natura tale quid effectura sit, sed metuendum, ne Pleuritis in alium pejorem morbum transeat, superest, ut id quod natura verisimiliter efficere non valet, per artem tentemus qua de re nunc dicendum erit.

C A P U T S E X T U M.

De Curatione.

Si signa resolutionis in Pleuritide adsunt, ex Symptomatibus tunc medicus videre potest, quid sit sibi agendum nam tunc debet resolutionem promovere per emollientia & blandissima aperientia, ut sunt decocta ex Tarax:, Cichoreo, Lactuc,

ex Radicibus Scorzon! Gramin. &c. & ad latus affectum adponenda sunt fomenta ex decot. Verbasc. Samb. Malvae &c.

Si certissime constat Pleuritidem coctione & excretionem in sanationem abituram esse, quod ex signis in praecedenti capite recensitis videre possumus, tunc non mittendus est sanguis, ut naturae actio non perturbetur, sed debemus curare, ut massa sanguinea perluatur, potu tenui & molli, E. G. decoct. Hord, Aven, cum Oxymell, Rob Samb, Ribcs, cum pauillo Nitri.

Si per alvum materia ducatur tunc possumus injicere Clysmata lenientia; Decocta emollientia, leniter laxantia adhibere; Fomenta lenia abdomini applicare.

Si per sputum evacuatur materies, tunc uti possumus medicamentis excretionem hanc promoventibus, ut decoct. ex feminib. lini post colaturam addimus syrup. Violar, Alth. Ferneli, cum sale prunell., vel Nitro.

Si Pleuritis per artem curanda sit, tunc prius instituenda est venae sectio larga ex larga apertura, & repetenda necessitate aliquando urgente.

Postea adhibenda sunt formenta, ex Malva, Bis malva, Parietar, Sambuc. Melilot. coct in lacte dulci, linimenta, emplastra, Ceratum Cerul, Diapalma, ung. Rasaci, vel nutrit, & plura alia refrigerantia & leniter dissolventia, pro hoc scopo etiam interre conveniunt medicamenta resolventia, diluentia, laxantia ut sunt mixturae, decota, emulsiones, infusiones, E. G. decocta

cocta ex Radicibus Scorzon, Cichor, Tarax, Gramin, herb Alth, Malv, Bismalv; Pariet; quae omnia coquuntur in aqua pura, post colaturam possumus addere nitrum purum, vel salem polychr, vel succum citri; vel syrupos refrigerantes, ut sunt Syrup. violar. Rob Sambuc, Ribesi &c. Sic etiam mixturae, & emulsiones, praeparari deinde possunt.

Restat nunc etiam ut de victu aliquid Dicam.

Quod ad victum pertinet, sit tenuis, humidus, refrigerans, humectans, ut ex sero lactis cremore lactis, vel ex decocto hordei, cui addere possumus succum citri vinum renanum & similia.

Haec sunt quae de Pleuritide dicere decreveram, & B. L. humanissime rogans, si quid erroris in hac dissertatione invenerint, boni consulant, itaque huic dissertationi impono.

F I N E M.

F I.

A D N E X A

I.

In Pleuritide non semper convenit V. S.

II.

Aliquando cum fere superatus videtur morbus, certa mors imminet.

III.

Urinae inspectio utilissima, sola tamen nequaquam sufficit.

IV.

Optima semper in acutis naturae curatio.

V.

Immensum in Pleuritide discrimen: pessime ii agunt: qui solo morbi nomine audito empiricam curam adhibent.

VI.

Natam Febrim facillime distinguimus, ortum ejus & causam saepe non satis assequimur.

VII.

Hæmorrhoides molestissimum malum, at multoties saluberrimum.

VIII.

Ars naturae adjutrix vel supplementum.

IX.

Diaeta subinde medicamentis æquivalet.